

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳԻՐ - GENERAL DESCRIPTION - ОБЩИЙ ОБЗОР

1. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ
GEOGRAPHIC CHARACTERISTICS OF THE REPUBLIC OF ARMENIA
ГЕОГРАФИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ

Մայրաքաղաքը՝ ք.Երևան

Հայաստանի Հանրապետությունը գտնվում է Ասիայի արևմտյան մասում

Capital - Yerevan City
Столица - г. Ереван

The Republic of Armenia is situated in the West of Asia
 Республика Армения расположена на западе Азии

Տարածքը, կմ²

29 743

Territory, km²

Территория, км²

անտառային հողեր, %

11.2¹

forest lands, %

հատուկ պահպանվող տարածքներ, %

11.1¹

лесные земли, %

special protected territories, %

գյուղատնտեսական նշանակության հողեր, %

68.9¹

особо охраняемые территории, %

agricultural lands, %

այլ հողեր, %

8.8¹

угодья сельскохозяйственного значения, %

other lands, %

прочие земли, %

Առավելագույն ձգվածությունը, կմ

Հյուսիս-արևմուտքից - հարավ-արևելք

360

The greatest extend, km

Наибольшая протяженность, км

From North-West to South-East

Արևմուտքից արևելք

200

С севера-запада на юго-восток

From West to East

С запада на восток

Բարձր կետերը, մ

Արագած

4 090

The high points, m

Высокие точки, м

Aragatz

Կապուտջուղ

3 906

Арагац

Капутджух

Աժդահակ

3 598

Капутджух

Аждаак

Аждаак

Ցամաքի ամենացածր կետը, մ

Դեբեդ գետի ստորին հոսանքի շրջան

375

Earth lowest points, m

Самая низкая точка суши, м

Underflow region of the Debet river

Район нижнего течения реки Дебед

Պետական սահմանը

Հյուսիսում՝ Վրաստանի հետ

Արևելքում՝ Ադրբեջանի հետ

Արևմուտքում և հարավ-արևմուտքում՝

Թուրքիայի հետ

Հարավում՝ Իրանի հետ

State border

Государственная граница

In the North with Georgia

На севере - с Грузией

In the East with Azerbaijan

На востоке - с Азербайджаном

In the West and South-West with Turkey

На западе и юго-западе - с Турцией

In the South with Iran

На юге - с Ираном

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳԻՐ - GENERAL DESCRIPTION - ОБЩИЙ ОБЗОР

Շարունակություն
Continued
Продолжение

**Խոշոր գետերը ՀՀ սահմաններում, կմ
(ըստ վերջին հիդրոլոգիական հատվածքի)**

**Big rivers in RA, km
(according to the last hydrologic section)
Крупные реки в пределах РА, км
(по последнему огидрологическому створу)**

Արաքս ²	192	Агакс ²
Ախուրյան	186	Аракс ²
Դեբեդ	154	Ахурян
Հրազդան	141	Дебед
Որոտան	111	Дабед
Արփա	92	Нраздан
Քասախ	89	Раздан
Փամբակ	84	Վորոտան
Աղստև	81	Վորոտան
		Արա
		Արա
		Ղասաղ
		Կասախ
		Քամբակ
		Քամբակ
		Ագստեվ
		Ագստեվ

**Ամենախոշոր լիճը, միջին տարեկան
ցուցանիշներ**

**The greatest lake, average annual indicators
Самое крупное озеро, среднегодовые
показатели**

Սևան		Sevan
մակարդակի նիշ, մ	1 900.30	Севан
ծավալը, կմ ³	37.92	level mark, m
հայելու մակերեսը, կմ ²	1 276.6	уровень, м
		volume, km ³
		объем, км ³
		mirror surface, km ²
		площадь зеркала, км ²

Միջին ջերմաստիճանը (2013թ.)

**Average temperature (2013)
Средняя температура (2013г.)**

Հունվար	-5.1 °C	January
Հունիս	+14.1°C	Январь
		June
		Июнь

¹ Ըստ ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի կողմից կազմված ՀՀ հողային հաշվեկշռի՝ 2013թ. հուլիսի 1-ի դրությամբ:
According to RA land balance formed by the State Committee of Real Estate Cadastre under RA Government as of July 1, 2013
По земельному балансу РА по состоянию на 1 июля 2013г., составленного Государственным комитетом кадастра недвижимого имущества при Правительстве РА.

² Ըստ Հայկական ՄՍՀ ջրագրությունը, ՀՀ ԳԱԱ, 1981թ., էջ 108:
By Armenian SSR Hydrography, NAS RA, 1981, p.108.
По Гидрография Армянской ССР, НАН РА, 1981г., стр.108.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳԻՐ - GENERAL DESCRIPTION - ОБЩИЙ ОБЗОР

2. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՁԸ ԵՎ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆՆ ԸՍՏ
 ՎԱՐՉԱՏԱՐԱԾՁԱՅԻՆ ԲԱԺԱՆՄԱՆ, 2014 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ
 TERRITORY AND POPULATION OF REPUBLIC OF ARMENIA BY THE ADMINISTRATIVE-
 TERRITORIAL DIVISION, as of January 1, 2014
 ТЕРРИТОРИЯ И НАСЕЛЕНИЕ РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ ПО АДМИНИСТРАТИВНО-
 ТЕРРИТОРИАЛЬНОМУ ДЕЛЕНИЮ, на 1 января 2014 года

	Տարածքը, կմ ² Territory, km ² Территория, км ²	Մշտական բնակչությունը, 1 000 մարդ De jure population, 1 000 Постоянное население, 1 000 человек	Բնակչության խտությունը կմ ² վրա Population, density per km ² Плотность населения на 1 км ²	
Հայաստանի Հանրապետություն	29 743	3 017.1	101	Republic of Armenia Республика Армения
ք. Երևան	223	1 068.3	4 791	Yerevan City г. Ереван
Արագածոտն	2 756	132.3	48	Aragatsotn Արագածոտն
Արարատ	2 090	260.8	125	Ararat Արարատ
Արմավիր	1 242	267.2	215	Armavir Արմավիր
Գեղարքունիք	5 349 ¹	234.1	44	Gegharkunik Գեղարքունիք
Լոռի	3 799	230.8	61	Lori Լորի
Կոտայք	2 086	255.0	122	Kotayk Կոտայք
Շիրակ	2 680	248.3	93	Shirak Շիրակ
Սյունիք	4 506	141.0	31	Syunik Սյունիք
Վայոց ձոր	2 308	51.7	22	Vayots dzor Վայոց ձոր
Տավուշ	2 704	127.6	47	Tavush Տավուշ

¹ Ներառյալ Սևանա լիճը:
Including the lake Sevan.
Включая озеро Севан.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳԻՐ - GENERAL DESCRIPTION - ОБЩИЙ ОБЗОР

3. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԹՎԱԲԱՆԱԿՆ ԸՍՏ ՄԱՐԶԵՐԻ ԵՎ
 Զ. ԵՐԵՎԱՆԻ, 2014 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ
 POPULATION OF THE REPUBLIC OF ARMENIA BY MARZES AND YEREVAN CITY,
 as of January 1, 2014
 ЧИСЛЕННОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ ПО МАРЗАМ И Г.ЕРЕВАН,
 на 1 января 2014 года

(1 000 մարդ)

(1 000 persons)
(1 000 человек)

Հայաստանի Հանրապետություն	Մշտական բնակչություն	այդ թվում - of which - в том числе		Республика Армения Republic of Armenia
	De jure population	քաղաքային urban	գյուղական rural	
	Постоянное население	городское	сельское	
	3 017.1	1 914.1	1 103.0	
ք.Երևան	1 068.3	1 068.3	-	Yerevan City г.Ереван
Արագածոտն	132.3	30.3	102.0	Aragatsotn Арагацотн
Արարատ	260.8	74.4	186.4	Ararat Арагат
Արմավիր	267.2	85.3	181.9	Armavir Армавир
Գեղարքունիք	234.1	70.8	163.3	Gegharkunik Гегаркуник
Լոռի	230.8	135.5	95.3	Lory Лори
Կոտայք	255.0	138.2	116.8	Kotayk Котайк
Շիրակ	248.3	144.5	103.8	Shirak Ширак
Սյունիք	141.0	94.7	46.3	Syunik Сюник
Վայոց ձոր	51.7	18.2	33.5	Vayots dzor Вайоц дзор
Տավուշ	127.6	53.9	73.7	Tavush Тавуш

4. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԶԱՂԱԲԱՅԻՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆԸ, տարեկան
 POPULATION OF URBAN COMMUNITIES OF THE REPUBLIC OF ARMENIA,
 at the beginning of the year
 НАСЕЛЕНИЕ ГОРОДСКИХ ОБЩИН РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ, на начало года

(1 000 մարդ)

(1 000 persons)
(1 000 человек)

	2010	2011	2012★	2013★	2014★	
Արոլյան	46.5	46.8	43.5	43.9	44.0	Abovian Абовян
Ագարակ	4.9	4.9	4.4	4.5	4.4	Agarak Агарак
Ալավերդի	16.4	16.4	13.9	13.8	13.8	Alaverdi Алаверди

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳԻՐ - GENERAL DESCRIPTION - ОБЩИЙ ОБЗОР

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2010	2011	2012★	2013★	2014★	
Այրում	2.4	2.4	2.1	2.1	2.1	Ayrum
Աշտարակ	21.6	21.6	19.7	19.6	19.5	Այրում Ashtarak
Արարատ	20.8	20.9	20.2	20.3	20.3	Աշտարակ Ararat
Արթիկ	17.4	17.4	19.5	19.5	19.1	Արարատ Artik
Արմավիր	33.8	33.9	29.4	29.4	29.3	Արթիկ Arnavir
Արտաշատ	25.4	25.6	22.3	22.3	22.0	Արմավիր Artashat
Ապարան	6.6	6.7	6.5	6.5	6.4	Արտաշատ Aragatsotn
Ախթալա	2.4	2.4	2.1	2.1	2.2	Ապարան Akhtala
Բերդ	8.5	8.5	8.0	7.9	7.9	Ախթալա Berd
Բյուրեղավան	8.5	8.6	9.5	9.5	9.5	Բերդ Byureghavan
Գավառ	25.7	25.8	20.8	20.6	20.3	Բյուրեղավան Gavar
Գյումրի	146.3	146.1	122.0	121.3	119.9	Գավառ Gyumri
Գորիս	23.0	23.1	20.6	20.6	20.5	Գյումրի Goris
Դաստակերտ	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	Գորիս Dastakert
Դիլիջան	15.6	15.6	17.7	17.7	17.7	Դաստակերտ Dilijan
Երևան	1 116.6	1 121.9	1 061.0	1 066.3	1 068.3	Դիլիջան Yerevan
Եղվարդ	12.3	12.4	11.7	11.8	11.8	Երևան Yeghvard
Եղեգնաձոր	8.2	8.2	8.0	7.9	7.9	Եղվարդ Yeghegnadzor
Թալին	5.7	5.7	5.3	5.3	5.2	Եղեգնաձոր Talin
Թումանյան	1.9	1.8	1.7	1.7	1.7	Թալին Tumanyan
Իջևան	20.6	20.7	21.1	21.1	21.0	Թումանյան Ijevan
Ծաղկաձոր	1.6	1.6	1.3	1.3	1.2	Իջևան Tzaghkadzor
Կապան	45.5	45.5	43.2	43.2	43.0	Ծաղկաձոր Kaplan
Հրազդան	53.2	53.4	41.9	42.0	41.8	Կապան Hrazdan
Ճամբարակ	7.4	7.4	5.8	5.8	5.8	Հրազդան Chambarak
Մասիս	22.4	22.5	20.3	20.4	20.5	Ճամբարակ Masis

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳԻՐ - GENERAL DESCRIPTION - ОБЩИЙ ОБЗОР

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2010	2011	2012★	2013★	2014★	
Մարալիկ	6.0	6.1	5.4	5.5	5.5	Maralik Маралик
Մարտունի	12.1	12.1	12.9	12.9	12.7	Martuni Мартуни
Մեծամոր	10.4	10.5	9.2	9.2	9.2	Metsamor Мецамор
Մեղրի	4.8	4.8	4.6	4.6	4.5	Meghri Мегри
Նոր Հաճն	10.3	10.4	9.3	9.3	9.4	Nor Hachn Нор Ачин
Նոյեմբերյան	5.5	5.5	5.3	5.3	5.2	Noyemberyan Ноемберян
Շամլուղ	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	Shamlugh Шамлух
Չարենցավան	25.0	25.1	20.4	20.4	20.5	Charentsavan Чаренцаван
Ջերմուկ	6.2	6.2	6.2	5.6	5.5	Jermuk Джермук
Սիսիան	16.7	16.8	14.9	14.9	14.9	Sisian Сисиан
Սպիտակ	15.2	15.3	12.9	12.9	12.9	Spitak Спитак
Ստեփանավան	16.2	16.2	13.4	13.5	13.4	Stepanavan Степанаван
Սևան	23.2	23.4	20.6	20.7	20.7	Sevan Севан
Վանաձոր	104.8	105.0	86.2	85.7	84.3	Vanadzor Ванадзор
Վարդենիս	12.7	12.7	12.7	12.7	12.7	Vardenis Варденис
Վայք	5.9	5.9	5.9	5.9	5.8	Vayk Вайк
Վաղարշապատ	57.5	57.6	46.6	46.7	46.8	Vagharshapat Вагаршапат
Վեդի	13.6	13.7	11.4	11.5	11.6	Vedi Веди
Տաշիր	8.6	8.7	7.8	7.7	7.7	Tashir Ташир
Քաջարան	8.5	8.1	7.2	7.2	7.1	Kadjaran Каджаран

★ Պարզաբանումը ներկայացված է էջ 7-ում:
Explanation is provided in page 7.
Пояснение приведено на странице 7.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳԻՐ - GENERAL DESCRIPTION - ОБЩИЙ ОБЗОР

**5. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ
MAIN SOCIO-ECONOMIC INDICATORS
ОСНОВНЫЕ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ**

	2009	2010	2011	2012	2013	
Մշտական բնակչության թվաքանակը (տարեվերջին), 1 000 մարդ	3 249.5	3 262.6	3 021.4★	3 026.9★	3 017.1★	De jure population size (end of year), 1 000 persons
այդ թվում՝						Численность постоянного населения (на конец года), 1 000 человек
աշխատունակ տարիքից ցածր, ընդամենը	644.3	639.4	609.1	609.8	611.8	of which: в том числе: under able-bodied age, total моложе трудоспособного - всего
տղամարդ	342.0	340.2	324.9	325.7	326.7	males мужчины
կին	302.3	299.2	284.2	284.1	285.1	females женщины
աշխատունակ տարիքի, ընդամենը	2 232.1	2 247.1	2 050.2	2 051.5	2 034.0	able-bodied age, total трудоспособном -всего
տղամարդ	1 091.8	1 100.2	978.1	978.6	967.2	males мужчины
կին	1 140.3	1 146.9	1 072.1	1 072.9	1 066.8	females женщины
աշխատունակ տարիքից բարձր, ընդամենը	373.1	376.1	362.1	365.6	371.3	over able-bodied age, total старше трудоспособного - всего
տղամարդ	142.0	143.2	146.5	147.4	149.6	males мужчины
կին	231.1	232.9	215.6	218.2	221.7	females женщины
Բնակչության բնական աճը՝						Natural growth of population: Естественный прирост населения:
1 000 մարդ	16.8	16.9	15.4	14.9	14.6	1 000 persons 1 000 человек
1 000 բնակչի հաշվով	5.2	5.2	4.7★	4.9★	4.8★	per 1 000 population на 1 000 населения
Զբաղվածների միջին տարեկան թվաքանակը ¹ , 1 000 մարդ	1 152.8	1 185.2	1 175.1	1 172.8	1 163.8	Average number of employed population ¹ , 1 000 persons Среднегодовая численность занятого населения ¹ , 1 000 человек
Գործազուրկների միջին տարեկան թվաքանակը ¹ , 1 000 մարդ	265.9	278.2	265.7	245.5	224.6	Average number of unemployed ¹ , 1 000 persons Среднегодовая численность безработных ¹ , 1 000 человек
Պաշտոնապես գրանցված գործազուրկների թվաքանակը, 1 000 մարդ (տարեվերջին)	84.5	78.8	69.4	62.4	56.0	Number of officially registered unemployed, 1 000 persons (end of year) Численность официально зарегистрированных безработных, 1 000 человек (на конец года)

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳԻՐ - GENERAL DESCRIPTION - ОБЩИЙ ОБЗОР

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2009	2010	2011	2012	2013	
Աշխատողների միջին ամսական անվանական աշխատավարձը, դրամ	9 6019	102 652	108 092	140 739 ^{✧2}	146 524	Average nominal monthly wages/salaries of employees, drams Среднемесячная номинальная-заработная плата работающих, драмов
Ներքին արդյունք (համախառն, ընթացիկ գներով)						Domestic Product (gross, at market prices) Внутренний продукт (валовый, в рыночных ценах)
ընդամենը, մլրդ.դրամ	3 141.7	3 460.2	3 777.9	4 000.7 [✧]	4 272.9	total, bln. drams всего, млрд.драмов
մեկ շնչի հաշվով, 1 000 դրամ	968.5	1 062.7	1 252.8 ³	1 322.9 ^{✧★}	1 413.9 [★]	per capita, 1 000 drams на душу населения, 1 000 драмов
Վերջնական սպառման ծախսեր, մլրդ. դրամ	2 944.0	3 289.6	3 649.4	4 047.9 [✧]	4 397.4	Final consumption expenditures, bln. drams Расходы на конечное потребление, млрд. драмов
Համախառն կուտակում, մլրդ. դրամ	1 089.2	1 137.3	1 030.6	1 016.5 [✧]	926.5	Gross capital formation, bln. drams Валовое накопление, млрд. драмов
Արդյունաբերության արտադրանքը ⁴ , մլրդ.դրամ	669.4	824.4	999.0	1 121.9	1 242.1	Industrial output ⁴ , bln.drms Продукция промышленности ⁴ , млрд. драмов
Գյուղատնտեսության արտադրանքը, մլրդ. դրամ	552.1	636.7	795.0	841.5	919.1	Agricultural output, bln.drms Продукция сельского хозяйства, млрд. драмов
այդ թվում՝						of which:
բուսաբուծության	346.7	392.7	465.1	516.0	572.8	в том числе: plant-growing растениеводства
անասնաբուծության	205.4	244.0	329.9	325.5	346.3	animal husbandry животноводства
Շինարարության ծավալը, մլրդ. դրամ	579.7	588.8	504.8	479.4	453.4	Volume of constructions, bln. drams Объем строительства, млрд. драмов
Հիմնական միջոցների գործարկումը շինարարությունում, մլրդ. դրամ	365.8	368.8	328.6	567.0	300.6	Commissioning of fixed assets in construction, bln. drams Ввод в действие основных средств в строительстве, млрд. драмов
Բնակելի շենքերի ընդհանուր մակերեսի գործարկումը, 1 000 մ ²	435.0	520.3	571.2	425.2	320.2	Total space of dwellings put in place, 1 000 m ² Ввод в действие общей площади жилых зданий, 1 000 м ²
Ընդհանուր օգտագործման տրանսպորտի բեռնաշրջանառությունը, մլն. տոննա-կմ	2 597.6	3 091.5	3 581.7	4 155.8	4 090.0	Goods turnover of general purpose transport, mln. tons-km Грузооборот транспорта общего пользования, млн. тонно-км
Ընդհանուր օգտագործման տրանսպորտի ուղևորաշրջանառությունը, մլն. ուղևոր-կմ	3 792.2	3 937.8	3 631.3	3 471.1	2 858.4	Passenger turnover of general purpose transport, mln.passenger-km Пассажиरोоборот транспорта общего пользования, млн. пассажиро-км
Առևտրի շրջանառությունը, մլրդ. դրամ	1 573.2	1 810.2	2 049.7	2 195.5	2 329.0	Trade turnover, bln. drams Оборот торговли, млрд. драмов
Ծառայությունների ծավալը, մլրդ. դրամ	736.4	796.7	865.5	974.6	1 023.8	Volume of services, bln.drms Объем услуг, млрд.драмов

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳԻՐ - GENERAL DESCRIPTION - ОБЩИЙ ОБЗОР

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2009	2010	2011	2012	2013	
Համախմբված բյուջեի եկամուտները						Receipts of consolidated budget Доходы консолидированного бюджета
մլրդ. դրամ	711.7	804.3	906.1	975.1	1 101.7	bln. drams млрд. драмов
ՀՆԱ-ի նկատմամբ, %	22.7	23.2	24.0	24.4	25.8	in % to GDP к ВВП, %
Համախմբված բյուջեի ծախսերը						Outlays of consolidated budget Расходы консолидированного бюджета
մլրդ. դրամ	947.6	975.9	1 013.5	1 036.9	1 170.6	bln. drams млрд. драмов
ՀՆԱ-ի նկատմամբ, %	30.2	28.2	26.8	25.9	27.4	in % to GDP к ВВП, %
Համախմբված բյուջեի պակասուրդը (-), հավելուրդը (+)						Deficit (-), surplus (+) of consolidated budget Дефицит консолидированного бюджета (-), профицит (+)
մլրդ. դրամ	-235.9	-171.6	-107.4	-61.8	-68.9	bln. drams млрд. драмов
ՀՆԱ-ի նկատմամբ, %	-7.5	-5.0	-2.8	-1.5	-1.6	in % to GDP к ВВП, %
Փողի զանգվածը, մլրդ. դրամ (առանց կուտակված տոկոսների)	809.5	905.2	1 118.8	1 336.4	1 530.1	Money supply, bln. drams (excluding added interest) Денежная масса, млрд. драмов (без накопленных процентов)
Տնտեսության վարկային ներդրում- ները, մլրդ. դրամ	724.8	891.8	1 250.4	1 527.9	1 658.7	Credit investments in the economy, bln. drams Кредитные вложения в экономику, млрд. драмов
դրանցից`						of which:
կարճաժամկետ	166.9	176.0	286.0	355.9	334.1	short-term краткосрочные
երկարաժամկետ	557.9	715.8	964.4	1 172.0	1 324.6	long-term долгосрочные
Արտաքին առևտրաշրջանառությունը, մլն. ԱՄՆ դոլար	4 031.3	4 790.0	5 479.6	5 641.4	5 864.6	External trade turnover, mln. US dollars Внешнеторговый оборот, млн. долларов США
այդ թվում`						of which:
արտահանում	710.2	1 041.1	1 334.3	1 380.2	1 478.7	exports экспорт
ներմուծում	3 321.1	3 748.9	4 145.3	4 261.2	4 385.9	imports импорт
Սպառողական գների ինդեքսը (նախորդ տարվա նկատմամբ, %)	103.4	108.2	107.7	102.6	105.8	Consumer price index (in % to previous year) Индекс потребительских цен (к предыдущему году, %)
Արդյունաբերական արտադրանք արտադրողների գների ինդեքսը (նախորդ տարվա նկատմամբ, %)	107.1	122.6	109.1	107.0	104.7	Producer price index for industrial output (in % to previous year) Индекс цен производителей про- мышленной продукции (к предыдущему году, %)

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳԻՐ - GENERAL DESCRIPTION - ОБЩИЙ ОБЗОР

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2009	2010	2011	2012	2013	
Գյուղմթերք արտադրողների իրացման գների ինդեքսը (նախորդ տարվա նկատմամբ, %)	87.8	132.0	117.1	95.0	99.0	Sales price index of agricultural products (in % to previous year) Индекс цен реализации сельскохозяйственной продукции (к предыдущему году,%)
Գների ինդեքսը շինարարությունում (նախորդ տարվա նկատմամբ, %)	108.0	104.2	96.5	97.5	102.5	Price index in constructions (in % to previous year) Индекс цен в строительстве (к предыдущему году,%)
Բեռնափոխադրումների սակագների ինդեքսը (նախորդ տարվա նկատմամբ, %)	111.4	117.8	106.4	102.4	108.4	Goods turnover tariff index (in % to previous year) Индекс тарифов на грузовые перевозки (к предыдущему году, %)
Ներմուծման միջին գների (միավորի արժեքի) ինդեքս	117.1	102.0	108.6	108.6	103.2	Average import price (unit value) index Индекс средних цен (стоимости единицы) на импорт внешней торговли
Արտահանման միջին գների (միավորի արժեքի) ինդեքս	91.4	119.0	111.5	98.3	99.7	Average export price (unit value) index Индекс средних цен (стоимости единицы) на экспорт внешней торговли

★ Պարզաբանումը ներկայացված է էջ 7-ում:

Explanation is provided in page 7.

Пояснение приведено на странице 7.

¹ Ըստ տնային տնտեսությունների կենսամակարդակի ամբողջական հետազոտության արդյունքների:

By the results of the Intergrated living Condition Survey.

По результатам Интегрированного обследования уровни жизни домашних хозяйств.

² 2012-2013թթ. աշխատավարձի ցուցանիշների համադրելիությունն ապահովելու նպատակով 2012թ. ցուցանիշը վերահաշվարկվել է ըստ 01.01.2013թ.-ից ուժի մեջ մտած «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի (ՀՕ-246)՝ գործատուի կողմից վճարվող պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարի հաշվարկային (պայմանականորեն) դրույքաչափերը կիրառելու մեթոդով:

Միջին ամսական անվանական աշխատավարձի ցուցանիշի ամբողջականացման նպատակով աշխատանքի վարձատրության վերաբերյալ 2012-2013թթ. տվյալներում ներառվել են զինվորականների համապատասխան տվյալները: Для обеспечения сопоставимости показателей заработной платы 2012-2013гг., показатель 2012г. перерасчитан согласно закону РА (ЗА-246) “О подоходном налоге“, вступившему в силу 01.01.2013г., методом применения расчетных (условных) ставок, выплаченных работодателем выплат на обязательное социальное страхование.

С целью обеспечения полного охвата показателя среднемесячной номинальной заработной платы, в данные об оплате труда 2012-2013 гг. включены соответствующие данные военных.

In order to provide the comparability of indicators for 2012-2013 the indicator for 2012 were re-calculated according to the RA Law “On Income Tax” acquired the force on 01.01.2013, by applying the method of the calculated (conditional) rates of employer’s statutory social security contribution.

For the completeness of the indicator of average monthly nominal wages/salaries, data on remuneration for 2012-2013 are included relevant data of servicemen were also included to the data on remuneration for 2012-2013.

³ Ըստ ՀՀ 2011թ. մարդահամարի արդյունքների, 2011թ. մշտական բնակչության թվաքանակի հանրապետության ցուցանիշի վերահաշվարկային գնահատականը նախնական է, ինչով պայմանավորված այն օգտագործվել է միայն մի քանի աղյուսակներում: According to the results of RA Population Census 2011, the estimation of recalculated republican indicator of de jure population is preliminary, that is why it is used in several tables.

По данным Переписи населения РА 2011, пересчитанный показатель численности постоянного населения по республике за 2011г. является предварительным, в связи с чем она была применена только в некоторых таблицах.

⁴ Սկսած 2010թ. սույն ցուցանիշը հաշվարկվում է, համաձայն Տնտեսական գործունեության տեսակների նոր՝ երկրորդ վերանայմամբ Հայաստանի դասակարգչի (ՏԳ-ՏԳ), որի կիրառման առանձնահատկություններով պայմանավորված՝ վերահաշվարկվել են 2009թ. ցուցանիշները:

Since 2010 the indicator is calculated based on the new, second revision of Armenian version of NACE, according to application peculiarities to application peculiarities of which indicators for 2009 were recalculated.

Начиная с 2010г. данный показатель рассчитывается согласно новой – второй пересмотренной версии Классификатора видов экономической деятельности Армении (ОКЭД) и исходя из особенностей его применения перерасчитаны показатели 2009г.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳԻՐ - GENERAL DESCRIPTION - ОБЩИЙ ОБЗОР

6. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԻ ԻՆԴԵՔՍՆԵՐ
 (արժեքային ցուցանիշները համադրելի գներով, տոկոսներով՝ նախորդ տարվա նկատմամբ)
INDICES OF MAIN SOCIO-ECONOMIC INDICATORS
 (cost parameters in comparable prices, in percents to previous year)
ИНДЕКСЫ ОСНОВНЫХ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ
 (стоимостные показатели в сопоставимых ценах, в процентах к предыдущему году)

	2009	2010	2011	2012	2013	
Մշտական բնակչության թվաքանակը (տարեվերջին)	100.4	100.4	100.2★	100.2★	99.7★	De jure population size (end of year) Численность постоянного населения (на конец года)
Զբաղվածների միջին տարեկան թվաքանակը ¹	97.4	102.8	99.1	99.8	99.2	Average number of employed population ¹ Среднегодовая численность занятого населения ¹
Գործազուրկների միջին տարեկան թվաքանակը ¹	114.8	104.6	95.5	92.3	91.5	Average number of unemployed ¹ Среднегодовая численность безработных ¹
Պաշտոնապետ գրանցված գործազուրկների թվաքանակը (տարեվերջին)	113.1	93.3	88.1	89.9	89.7	Number of unemployed officially registered (end of year) Численность официально зарегистрированных безработных (на конец года)
Աշխատողների միջին ամսական անվանական աշխատավարձը	109.9	106.9	105.3	104.7	104.1	Average monthly nominal wages/salaries of employees Среднемесячная номинальная заработная плата работающих
Ներքին արդյունք (համախառն, ընթացիկ գներով)	85.9	102.2	104.7	107.2	103.5	Domestic Product (gross, at market prices) Внутренний продукт (валовой, в рыночных ценах)
Վերջնական սպառման ծախսերը	96.0	103.9	102.6	107.7♦	102.8	Final consumption expenditures Расходы на конечное потребление
Արդյունաբերության արտադրանքը	92.4	109.7	113.9	108.8	106.9	Industrial output Продукция промышленности
Գյուղատնտեսության արտադրանքը, ընդամենը	99.5	86.4	113.9	109.5	107.1	Agricultural output - total Продукция сельского хозяйства- всего
այդ թվում՝						of which:
բուսաբուծության	99.7	79.7	126.6	114.8	106.5	в том числе: plant-growing растениеводства
անասնաբուծության	99.1	100.0	100.0	102.1	107.9	animal husbandry животноводства
Շինարարության ծավալը	62.6	97.5	91.1	97.4	92.3	Volume of constructions Объем строительства
Բնակելի շենքերի ընդհանուր մակերեսի գործարկումը	83.5	119.6	109.8	74.4	75.3	Total space of dwellings put in place Ввод в действие общей площади жилых зданий
Ընդհանուր օգտագործման տրանսպորտի բեռնաշրջանառությունը	86.2	119.0	115.9	116.0	98.4	Goods turnover of general purpose transport Грузооборот транспорта общего пользования

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳԻՐ - GENERAL DESCRIPTION - ОБЩИЙ ОБЗОР

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2009	2010	2011	2012	2013	
Ընդհանուր օգտագործման տրանսպորտի ուղևորաշրջանառությունը	95.2	103.8	92.2	95.6	82.4	Passenger turnover of general purpose transport Пассажирооборот транспорта общего пользования
Առևտրի շրջանառությունը	93.4	105.6	103.3	103.7	101.1	Trade turnover Оборот торговли
Ծառայությունների ծավալը	100.4	103.5	105.4	110.8	103.6	Volume of services Объем услуг
Արտաքին առևտրաշրջանառությունը (ընթացիկ գներով)	73.5	118.8	114.4	103.0	104.0	External trade turnover (at current prices) Внешнеторговый оборот (в текущих ценах)

★ Պարզաբանումը ներկայացված է էջ 7-ում:
Explanation is provided in page 7.
Пояснение приведено на странице 7.

¹ Ըստ տնային տնտեսությունների կենսամակարդակի ամբողջական հետազոտության արդյունքների:
By the results of the Intergrated living Condition Survey.
По результатам Интегрированного обследования уровни жизни домашних хозяйств.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳԻՐ - GENERAL DESCRIPTION - ОБЩИЙ ОБЗОР

7. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԻ ԻՆԴԵՔՍՆԵՐ
 (արժեքային ցուցանիշները համադրելի գներով, տոկոսներով 2008թ. նկատմամբ)
INDICES OF MAIN SOCIO-ECONOMIC INDICATORS
 (cost parameters in comparable prices, in percents to 2008)
ИНДЕКСЫ ОСНОВНЫХ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ
 (стоимостные показатели в сопоставимых ценах, в процентах к 2008 г.)

	2009	2010	2011	2012	2013	
Պաշտոնապես գրանցված գործազուրկների թվաքանակը (տարեվերջին)	113.1	105.5	92.9	83.5	75.0	Number of officially registered unemployed (end of year) Численность официально зарегистрированных безработных (на конец года)
Աշխատողների միջին ամսական անվանական աշխատավարձը	109.9	117.4	123.7	129.5	141.3	Average monthly nominal wages/salaries of employees Среднемесячная номинальная заработная плата работающих
Ներքին արդյունք (համախառն, ընթացիկ գներով)	85.9	87.8	91.9	98.5	102.0	Domestic Product (gross, at market prices) Внутренний продукт (валовой, в рыночных ценах)
Վերջնական սպառման ծախսերը	96.0	99.7	102.3	110.2	113.3	Final consumption expenditures Расходы на конечное потребление
Արդյունաբերության արտադրանքը	92.4	101.4	115.5	125.7	134.4	Industrial output Продукция промышленности
Գյուղատնտեսության արտադրանքը, ընդամենը	99.5	86.0	97.9	107.2	114.8	Agricultural output - total Продукция сельского хозяйства всего
այդ թվում՝						of which: в том числе:
բուսաբուծության	99.7	79.5	100.6	115.4	122.9	plant-growing растениеводства
անասնաբուծության	99.1	99.1	99.1	101.2	109.2	animal husbandry животноводства
Շինարարության ծավալը	62.6	61.0	55.6	54.2	50.0	Volume of constructions Объем строительства
Բնակելի շենքերի ընդհանուր մակերեսի գործարկումը	83.5	99.8	109.6	81.6	61.4	Total space of dwellings put in place Ввод в действие общей площади жилых зданий
Ընդհանուր օգտագործման տրանսպորտի բեռնաշրջանառությունը	86.2	102.5	118.8	137.8	135.7	Goods turnover of general purpose transport Грузооборот транспорта общего пользования
Ընդհանուր օգտագործման տրանսպորտի ուղևորաշրջանառությունը	95.2	98.9	91.2	87.2	71.8	Passenger turnover of general purpose transport Пассажиरोоборот транспорта общего пользования

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԿԱՐԱԳԻՐ - GENERAL DESCRIPTION - ОБЩИЙ ОБЗОР

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2009	2010	2011	2012	2013	
Առևտրի շրջանառությունը	93.4	98.6	101.9	105.7	106.8	Trade turnover Оборот торговли
Ծառայությունների ծավալը	100.4	103.9	109.5	121.4	125.7	Volume of services Объем услуг
Արտաքին առևտրաշրջանառությունը (ընթացիկ գներով)	73.5	87.4	99.9	102.9	107.0	External trade turnover (at current prices) Внешнеторговый оборот (в текущих ценах)